

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2012 – Nr. 24.

VRAGEN van de Partij voor de Dieren van de heer G.J. Kelder over het doden van muskusratten in de gemeente Groningen.
(Binnengekomen: 21 maart 2012.)

Naar aanleiding van het feit dat zich in diverse sloten en vijvers in de gemeente Groningen wrede verdrinkingsvallen voor muskusratten bevinden, vragen wij uw aandacht voor het volgende.

De Partij voor de Dieren verzet zich al sinds haar oprichting met hand en tand tegen de zinloze, wrede en geldverkwistende gewoonte van het om zogenaamde veiligheidsredenen doden van muskusratten. De Partij voor de Dieren heeft hiertoe onder andere in de Tweede Kamer verschillende moties ingediend.¹

In een onderzoek van Altenburg en Wijmenga in opdracht van de Landelijke Coördinatiecommissie Muskusrattenbestrijding (LCCM) staat geschreven dat de huidige muskusrattenbestrijding² ter discussie staat omdat het nog nooit overtuigend is aangetoond dat er verband is tussen bestrijding, omvang van de populatie en schade als gevolg van graverij.³ De onderzoekers raden een veldproef aan om te kijken of de populatie zich zoals verwacht na een korte groei stabiliseert.

Tot op heden is deze veldproef nog niet uitgevoerd en wordt doorgegaan met beheer, terwijl er veel redenen zijn om te stoppen. Dijken zijn eenvoudig graversproof te maken, waarbij ook gegrave van andere dieren zoals konijnen en bevers zou kunnen worden voorkomen. Muskusratten ondermijnen geen waterwerken. Het enige risico dat muskusratten opleveren zijn ingezakte slootkanten, maar ook die kunnen door andere dieren veroorzaakt worden. Ook is het repareren van schade ongeveer zes maal goedkoper dan de bestrijding.⁴ Schade wordt overigens toch niet voorkomen: er moet dus sowieso gerepareerd worden, tenzij boeren de slootkanten vrij laten voor bloemen, insecten en vogels, het zogenaamde akkerrandenbeheer dat gesubsidieerd wordt vanwege het belang van biodiversiteit, weidevogels en landschappelijke waarde.

Andere redenen om te stoppen met beheer zijn de wrede manieren waarop de dieren worden gedood, zoals de verdrinkingsvallen, waarin de dieren een langzame dood sterven. Muskusratten kunnen een kwartier onder water blijven en sterven na een urenlange uitputtingslag om boven water te blijven, omdat de vallen zich vaak deels boven water bevinden. Behalve muskusratten zijn ook andere dieren het slachtoffer, zoals aalscholvers en marters. De bijvangst in 2010 bestond uit 12.692 dieren en er werden in datzelfde jaar

---

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32474-22.html>

² Tegenwoordig wordt gesproken van beheer, omdat het doden, geen doel op zich meer mag zijn.

³ <http://www.muskusrattenbestrijding.nl/WP/wp-content/uploads/eindrapport-niet-bestrijden.pdf>

⁴ <http://www.muskusrattenbestrijding.nl/WP/wp-content/uploads/organisatie-eindrapport.pdf> Het verhelpen van de schade zou jaarlijks een paar miljoen euro kosten, terwijl structurele jaarlijkse bestrijdingskosten zo'n 30 miljoen euro zijn.

119.482 muskusratten gedood.⁵ Overigens zijn muskusratten geen ratten, maar een woelmuizensoort.

Ook in de gemeente Groningen worden muskusratten zonder goede reden gedood. Er zijn nauwelijks agrarische activiteiten in de gemeente Groningen. Het beheer is sinds 2011 primair een taak van de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest. Op diverse plekken in de stad liggen in vijvers verdrinkingsvallen, waarin de dieren een verschrikkelijke dood sterven. Wij hebben hierover ook klachten van burgers ontvangen die het vreselijk vinden wat zich in deze verdrinkingsvallen afspeelt.

De Partij voor de Dieren wil u daarom graag de volgende vragen stellen.

1. Was u zich voor dit schrijven bewust van deze praktijken en zo ja, achtte u dat destijds wenselijk?
2. Welke reden voert het waterschap nu bij u aan om muskusratten te doden in de gemeente?
3. Hoeveel verdrinkingsvallen en klemmen bevinden zich in de gemeente Groningen en waar?
4. Hoeveel muskusratten en andere dieren worden hier jaarlijks mee gedood?
5. Hoe verhoudt het gegeven van het doden van muskusratten zich tot de dierenwelzijnsnotitie "Van kop tot staart", waarin u aangeeft zich te willen inspannen om dierenleed en dierenvriendelijke activiteiten te voorkomen? (blz. 3)
6. Een citaat (blz. 4) uit deze notitie:
Daarbij is het goed in ogenschouw te nemen dat wij niet in verantwoordelijkheden van anderen of van andere overheden willen treden. In die gevallen waarin niet wij, maar anderen de eerst aangewezen zijn om iets te vinden of iets te doen, kunnen we hooguit, en alleen als daartoe goede redenen zijn, kritische vragen stellen of voorstellen voor verandering doen.
Wilt u in overleg met het waterschap het gebruik van verdrinkingsvallen en klemmen in de gemeente beëindigen om redenen van dierenwelzijn en samen met het waterschap inzetten op preventieve maatregelen langs slootkanten?⁶ Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid ons op de hoogte te houden van de gesprekken die u hiertoe voert met de waterschappen?
7. Een muskusrat die in een verdrinkingsval wordt gevangen die drijft, hetgeen kan gebeuren door het soms fluctuerende waterpeil in vijvers en sloten als gevolg van bijvoorbeeld malen, verdrinkt niet snel, maar worstelt soms urenlang om boven te blijven, om daarna alsnog te verdrinken. Wordt er bij het malen rekening gehouden met de vangkooien en zo nee, waarom niet?

⁵ <http://www.muskusrattenbestrijding.nl/WP/wp-content/uploads/jaarverslag-2010-LCCM.pdf>

⁶ Voorbeelden zijn het ingraven van gaas in gras of bij waterkeringen basaltblokken

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 15 mei 2012.

In ons land worden de muskusrat en de beverrat sinds 1986 systematisch bestreden. De uitvoering van deze taak lag tot enkele jaren geleden bij de provincies. In 2008 is besloten de bestrijding over te dragen van de provincies naar de waterschappen en dit ook wettelijk een taak te laten zijn van de waterschappen. Hiervoor is de Waterwet aangepast. Per 1 oktober 2011 heeft de provincie Groningen de bestrijding overgedragen aan de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze & Aa's. Vanaf maart heeft het waterschap Hunze & Aa's op verschillende plaatsen vallen voor muskusratten preventief geplaatst in het stedelijk water in Groningen. Omdat het stadswater vrijwel overal in eigendom en beheer is bij het waterschap, heeft het waterschap voor de plaatsing formeel geen toestemming van de gemeente nodig. De waterschappen hebben met ons ook geen overleg gehad over hun voornemen om de vallen te gaan plaatsen.

Ons beleid is om in geval van overlast of gevaar door dieren te zoeken naar de meest diervriendelijke oplossing. Als allerlaatste oplossing kiezen wij voor het doden van dieren. In de gemeentelijke eigendommen is jacht niet toegestaan. Voor de bestrijding van muskusratten is echter tot nu toe geen effectieve diervriendelijke methode beschikbaar.

Wij zullen de waterschappen verzoeken de vangst van muskusratten in het stedelijk gebied zoveel mogelijk te beperken maar wel op te treden wanneer er schade in waterkerende oevers wordt geconstateerd.

Ten aanzien van de vragen.

1. Nee, de waterschappen hebben ons niet op de hoogte gesteld van hun recente besluit om ook in het stedelijk gebied tot bestrijding over te gaan.
2. De bestrijding is preventief bedoeld om te voorkomen, dat zich in het stedelijk gebied een populatie van enige omvang zal gaan vestigen.
3. De aantallen en de locaties zijn bij ons niet bekend.
4. De periode sinds de plaatsing van de vallen is te kort om betrouwbare gegevens te kunnen leveren.
5. Het gebruik van verdrinkingsvallen brengt dierenleed met zich mee, en staat daarom op gespannen voet met de intentie van ons dierenwelzijnsbeleid. We realiseren ons echter ook, dat er momenteel geen alternatieve bestrijdingsmethoden beschikbaar zijn.
6. Nee, want er moet ingegrepen kunnen worden als de veiligheid in het geding is. Wij hebben de waterschappen wel gemeld, dat wij over een andere aanpak willen spreken.
7. Niet van toepassing; de meeste wateren in de stad hebben een vast peil.